

Evaluatie gladheidbestrijding gemeente Heemstede Seizoen 2021 – 2022

Juli 2022

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Gladheidbestrijding 2021-2022	4
2.1	Het winterseizoen	4
2.2	Gereden strooiroutes	5
2.3	Aan gladheid gerelateerde ongevallen	5
2.4	Meldingen	5
3.	Inzet van middelen.....	7
3.1	Zout	7
3.2	Materieel.....	7
4.	Communicatie en registratie	8
4.1	Algemeen	8
4.2	Registratie en evaluatie	8
5.	Arbo.....	10

1. Inleiding

Volgens de Wegenwet en de Wegenverkeerswet ligt de zorgplicht voor het wegonderhoud bij de wegbeheerder, in dit geval de gemeente Heemstede. De wetgever heeft daarbij bepaald dat de wegbeheerder al het redelijke moet doen om gevaar voor de weggebruiker te voorkomen, te beperken of op te heffen. Een onderdeel van deze inspanningsverplichting betreft de bestrijding van gladheid als gevolg van vorst, sneeuwval en ijzel. In de dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente Heemstede en Meerlanden is vastgelegd dat de gladheidbestrijding in de gemeente Heemstede door Meerlanden wordt uitgevoerd.

Ieder jaar stelt de Gemeente Heemstede het gladheidsbestrijdingsplan opnieuw vast. Wijzigingen vanuit methodiek en vanuit de evaluatie van het voorgaande seizoen of vanuit mutaties manier van werken en routes worden aangepast.

Deze evaluatie is opgesteld door Meerlanden en afgestemd met de gemeente Heemstede.

2. Gladheidbestrijding 2021-2022

2.1 Het winterseizoen

De winter van 2021-2022 verliep erg zacht ten opzichte van normaal. Op het landelijke station De Bilt lag de gemiddelde temperatuur 1,3 graden hoger dan normaal (6,4 graden tegenover 5,1 graden normaal). Van strenge vorst was deze winter dan ook geen sprake in Nederland en van ijsdagen (dagen waarbij de temperatuur niet boven het vriespunt uitkomt) kwam het niet deze winter.

De maand november verliep wisselvallig met een aantal dagen een temperatuur rond het vriespunt. Het was vaak somber weer en vrij zacht. December begon met relatief koud weer en van tijd tot tijd winterse buien, maar werd later toch weer zeer zacht met op sommige dagen temperaturen met dubbele cijfers. Alleen rond kerst werd het iets kouder, maar was van streng winterweer geen sprake. Rond Oud en Nieuw lag de temperatuur zelf rond de 14 graden.

Pas rond 4 januari maakte het zachte weer plaats voor kou. Er werd winterse neerslag verwacht, maar vanwege een westenwind viel de sneeuw pas in Duitsland. Overdag scheen vaak de zon en koelde het 's nachts af tot rond het vriespunt. Verder verliep januari wisselvallig met ook weer zachte perioden.

Ook februari was zacht, maar dat ging gepaard met regen en drie stormen. Van gladheid was nauwelijks sprake. De maand maart kenmerkte zich door veel zon en relatief warm weer. Toch werd het op de valreep nog koud, met winterse neerslag op 31 maart. Daardoor hebben ook nog bestrijdingsacties plaatsgevonden op 1 april. Het komt nauwelijks voor dat gladheidbestrijdingsacties plaatsvinden buiten het winterseizoen, maar als dat nodig is acteert Meerlanden daarop.

2.2 Gereden strooiroutes

Het Gladheidbestrijdingsplan 2021-2022 van de gemeente Heemstede beschrijft de methoden en organisatie van de gladheidbestrijding (strooiroutes op wegen en fietspaden, locaties van zoutkisten en door de gemeente handmatig te strooien locaties). Conform het vastgestelde beleid is er, indien er gladheid werd verwacht, zoveel mogelijk preventief gestrooid. Meerlanden beschikt via een abonnement bij Meteo Consult over een waarschuwingssysteem. Dit waarschuwingssysteem draagt bij aan de keuze om al dan niet een strooiactie uit te voeren.

In het Gladheidbestrijdingsplan 2021-2022 is onderscheid gemaakt tussen 'normale' (preventieve) strooiroutes en een aangepaste werkwijze voor, tijdens en na sneeuwval. De aangepaste werkwijze komt er op neer dat de capaciteitsinzet zich in eerste instantie richt op de hoofdontsluitingswegen (Prio 1A in Heemstede) en de uitrukroutes van de brandweer. Daarna wordt de rest van de strooiroute gevolgd. Voor wat betreft de gladheidbestrijding op fietspaden wordt geen nader onderscheid gemaakt. De fietspadroutes worden te allen tijde gestrooid.

In het 4^e kwartaal van 2021 hebben 5 standaard gladheidbestrijdingsronden plaatsgevonden. In het 1^e kwartaal van 2022 hebben 8 bestrijdingsronden plaatsgevonden. Daarbij is in de nacht van 31 maart op 1 april ook 6 uur inzet gepleegd door een borstelmachine t.b.v. het verwijderen van sneeuw.

Het zoutverbruik in deze periode was als volgt:

	2021	2022	Totaal
Steenzout (ton)	36	49,2	85,2
Zout t.b.v. pekewater (ton)	2,69	4,33	7,02
Zoutzakjes	1	0	1

2.3 Aan gladheid gerelateerde ongevallen

Afgelopen winterseizoen zijn geen van de voertuigen van Meerlanden betrokken geweest bij een ongeval dat gerelateerd was aan gladheid. Binnen Meerlanden zijn geen schadegevallen gemeld. Ook de politie heeft hier geen melding van gedaan. Bij de gemeente Heemstede is in een beperkt aantal meldingen sprake van aanrijdingen van paaltjes / hekken. Er zijn geen meldingen bekend van ongevallen met letsel.

2.4 Meldingen

Bij de afdeling Publieksinformatie van Meerlanden zijn twee meldingen over gladheid binnengekomen; beide in december. Eén melding had betrekking op gladheid binnen een bestrijdingsroute, maar betrof de trottoirs, die niet door Meerlanden worden gestrooid.

23-12-2021	Zoutkist leeg	Om de hoek/ parkeerplaats bij zorggroep "de Merelhorst" VALKENBURGERLAAN - zoutkist nabij kruising Camplaan / Van MerlenlaanWor
09-12-2021	Glad in de route	graag de stoepen de de openbare weg strooien. Anders komen ze zakjes strooizout halen en dat zijn 100 man die daar wonen

Bij de gemeente Heemstede zijn acht meldingen binnengekomen die in meer of mindere mate te maken hadden met winterse omstandigheden. Twee van deze meldingen hadden direct betrekking op de gladheidbestrijding. De overige meldingen hadden betrekking op schade als gevolg van sneeuwval.

23-12-2021 08:56:44	Strooiwagen langskomen bij in/uitrit	De in- en uit ritten bij de Molenwerfslaan en Sumatrakade? Vlakbij de Esso. Is super glad geeft bewoner aan van de Cruquiuslaan zijn flink wat mensen onderuit gegaan. Graag een strooiwagen langs sturen.
23-12-2021 10:42:14	Gladheid Binnenweg Kloosterlaan	Bij een rondje boodschappen waren Kloosterlaan hoek Binnenweg erg glad, bij de bloemenstal o.a. Ook verder gladde stukken bij de winkels. Geen winkelier-akties gezien met zout. Op de Kloosterlaan is een particulier met zout bezig geweest.
01-04-2022 00:00:00	Boom stuk na sneeuwval	Melding via Buiten Beter. Kees van Lentsingel 3.
01-04-2022 08:13:56	Nieuwe boom omgevallen door sneeuw	Nieuwe boom omgevallen door sneeuwval. Franz Leharlaan ter hoogte van 85. Reactie Gemeente: We hebben uw melding over de omgevallen boom afgehandeld. Dank voor de melding, vandaag of morgen zetten we de boom weer recht.
01-04-2022 08:59:50	Een pas geplant boompje in een grasveld is door de sneeuw omgevallen	Boompje is een paar weken geleden geplant. Door de sneeuwlast is het helemaal omgevallen Franz Leharlaan ter hoogte van 89. Zelfde als melding 1013954
01-04-2022 13:50:41	Verkeersspiegel kapot	De verkeersspiegel voor voetgangers, wielrenners en aanwonenden tussen Herenweg 43 en 45 (aan de Schapenlaantje) heeft vannacht de sneeuwstorm (of vandalisme) niet overleefd.
02-04-2022 00:08:40	Schade door heftige sneeuwval	In onze straat is helaas van een aantal bomen 1 of meer takken geknakt door het vele gewicht van de bloesem met een dikke laag sneeuw. Misschien kunnen ze nog gered worden door ze te zwachtelen, anders moeten ze denk ik helaas kort op de stam worden uitgezaagd. Nicolaas Beetsplein en Bosboom Toussaintlaan.
02-04-2022 12:11:12	Boom geveld door sneeuw.	Gisteren nacht is door het gewicht van de sneeuw een schitterende meidoorn omgevallen. Mijn verzoek is het opruimen van de boom en indien mogelijk herplant. Kees van Lentsingel 4

3. Inzet van middelen

Om te kunnen voldoen aan de verwachting van de gemeente Heemstede voert Meerlanden tijdens het winterseizoen een “Winterdienst”. De organisatie van de activiteit gladheidbestrijding is binnen de organisatie geborgd. Vast liggen zaken als aansturing en verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze activiteit.

Hoe de gladheidbestrijding wordt uitgevoerd in Heemstede ligt vast in het jaarlijks geactualiseerde gladheidbestrijdingsplan van de gemeente Heemstede en het uitvoeringsplan van Meerlanden.

3.1 Zout

Op de locatie van Rijsenhout bevinden zich een loods voor de opslag van 1.500 ton strooizout, waaronder de werkvoorraad voor de gemeente Heemstede. Het in een pekelmenginstallatie geproduceerde pekewater wordt tijdens het strooien gemengd met zout, waardoor ‘nat zout’ ontstaat. Nat zout hecht direct aan het wegdek, waardoor gestrooid kan worden voordat het verkeer (in de spits) op gang komt.

Per strooibeurt met nat zout wordt minder zout gebruikt dan bij het strooien met droog zout. Bovendien komt het zout minder snel in de berm terecht, waardoor sprake is van een lagere milieubelasting.

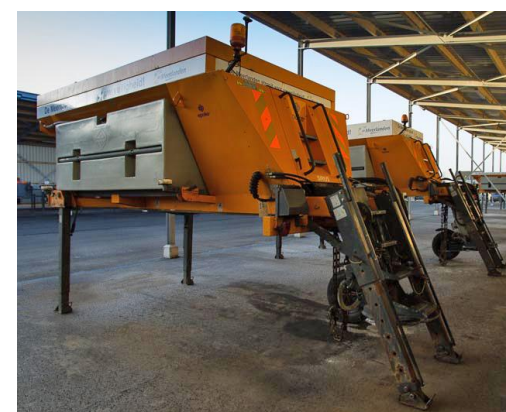
Naast de werkvoorraad heeft Meerlanden in Noordwijkerhout een (strategische) zoutvoorraad van 3.500 ton. 330 ton hiervan is gereserveerd voor Heemstede.

3.2 Materieel

Het onderhoud van het materieel bestond dit strooiseizoen uit de jaarlijkse preventieve controle en uit noodzakelijk klein onderhoud voor en tijdens het strooiseizoen.

Meerlanden beschikt voor de gemeente Heemstede over het volgende materieel:

Soort	Parknummer	Type	Inhoudsmaat
Hoofdrijbaanstrooier	HBS 1 HE	SW3501	4 m3
Hoofdrijbaanstrooier	HBS 2 HE	SW3501	5 m3
Hoofdrijbaanschuiver	HBP 1 HE	J300K	
Hoofdrijbaanschuiver	HBP 2 HE	9238	
Fietspadstrooier	FPS 1 HE	S2400ESR	1100 lit.
Fietspadstrooier	FPS 2 HE	S2400ESR	1100 lit.
Fietspadschuivers	FPP 1 HE	1st 78 ploeg	
Fietspadschuivers	FPP 2 HE	1st 78 ploeg	

4. Communicatie en registratie

4.1 Algemeen

Meerlanden zorgt, in samenspraak met de gemeente Heemstede, voor het informeren van inwoners over de gladheidbestrijding. Hiervoor worden (als de eerste winterse omstandigheden zich aandienen) berichten in de plaatselijke media geplaatst. Een eerste bericht verschijnt rond de jaarlijkse vlootshow; de strekking daarvan is dat Meerlanden klaar is voor het komende winterseizoen. Inwoners zijn op de hoogte waarom er al strooiwagens op de routes reden.

Informatie over gladheidsbestrijding staat ook op de websites van Meerlanden en van de gemeente. De actuele informatie voor het aanstaande winterseizoen is vanaf november op beide websites beschikbaar. Dit betreft het overzicht van de te strooien wegen, fietspaden en busbanen en de locaties waar zoutkisten zijn geplaatst.

In de communicatie wordt tevens gewezen op de eigen verantwoordelijkheid van inwoners. In het bijzonder wordt de nadruk gelegd op het aanpakken van de gladheid voor de eigen deur – voetpaden grenzend aan eigen perceel. Uiteraard wordt ook gewezen op het aanpassen van het verkeersgedrag aan de winterse omstandigheden.

Naast deze externe communicatie is ook sprake van 'interne' informatieverstrekking. Zo is het gladheidbestrijdingsplan 2021-2022, inclusief de daarbij behorende bijlagen, naar het Klant Contact Centrum (KCC) gestuurd.

Meerlanden heeft een algemeen "Communicatierichtlijn" waarin in algemene zin naast de communicatie bij reguliere winterse omstandigheden, zoals hierboven al genoemd, met name ook de communicatie bij extreme winterse omstandigheden is beschreven. In de richtlijn is opgenomen welke communicatieacties nodig zijn bij verschillende scenario's en formats voor die scenario's. Tevens is het plan zowel gericht op externe doelgroepen (inwoners, als ook politie en hulpdiensten) als interne doelgroepen (bestuur en directie, collega's van bereikbaarheid, servicecentra/gebiedsmanagement, call center, informatiecentrum en overige medewerkers). Het team communicatie is leidend hierbij.

4.2 Registratie en evaluatie

Het bestrijden van gladheid is de zorgplicht van de gemeente Heemstede. Deze plicht gaat niet zover dat te allen tijde de veiligheid van de wegen gegarandeerd kan worden.

Wel dient aangetoond te kunnen worden dat de gemeente aan haar zorgplicht heeft voldaan. Met het opstellen van een gladheidbestrijdingsplan wordt hier gedeeltelijk aan voldaan. De daadwerkelijke uitvoering van de gladheidbestrijding wordt gedocumenteerd door de dienstdoende gladheidcoördinator van Meerlanden in het logboek waar alle relevante administratieve gegevens per gladheidbestrijdingsactie vastgelegd worden. In dit logboek moeten de volgende gegevens zijn opgenomen:

- Aanvang van de strooiroute;
- Onderbrekingen van de strooiroute;
- Mankementen en storingen;
- Het verlaten van de strooi-eenheid door de chauffeur;
- Het beëindigen van de strooiroute en terugkeer naar de startlocatie;
- Verslechterde weersomstandigheden.

Met behulp van een formulier zijn deze gegevens te gebruiken om aan te tonen of er op een bepaald tijdstip op een bepaalde locatie wel of niet is gestrooid. Dit is van belang voor de eventuele aansprakelijkheidsstellingen van de gemeente Heemstede als wegbeheerder.

Eventuele aansprakelijkheidsstellingen met de gegevens van strooiacties gecombineerd met meldingen van gevaarlijke situaties zijn van belang voor het optimaliseren van het gladheidbestrijdingsplan gladheidbestrijding. Jaarlijks na afloop van het strooiseizoen vindt evaluatie plaats. Dit garandeert dat er elk jaar een optimaal gladheidbestrijdingsplan operationeel is voor de gemeente Heemstede.

5. Arbo

In 2011 is het HRM plan 'Winterdienst' opgesteld, waarin wordt ingegaan op de risico's die werken voor de gladheidbestrijding met zich meebrengt. Van dit plan is ook in het strooiseizoen 2021–2022 gebruik gemaakt.

De maatregelen die Meerlanden heeft genomen zijn:

- Alle medewerkers die worden ingezet hebben de (herhaling) cursus 'Specifieke Winterdienst' gevolgd. De coördinatoren hebben daarnaast de cursus 'Specifieke Winterdienst Plus' gevolgd die naast de aspecten van de gladheidbestrijding ook is ingegaan op de specifieke kennis van het interpreteren van de weersverwachtingen. In het opleidingsplan is geborgen dat nieuwe medewerkers de bovengenoemde cursussen ook volgen.
- Ieder jaar wordt voor de start van het strooiseizoen (afgelopen seizoen was dat medio oktober) een dag georganiseerd waarin alle voertuigen en installaties (milieu)technisch geïnspecteerd worden door gekwalificeerde bedrijven; de pekelmenginstallatie door de fa. Aquados uit Mariahout en de strooi-installatie op de voertuigen door de fa. Schuitemaker uit Rijssen (Overijssel). Ook worden door de coördinatoren gladheidbestrijding i.s.m. de KAM-coördinator werkplekinspectie uitgevoerd, waarbij specifiek wordt gekeken naar de aanwezigheid van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's).
- Alle medewerkers krijgen jaarlijks een opfris training met een theorie- en praktijkgedeelte. In het theoretische gedeelte worden de medewerkers o.a. geïnformeerd over de risico's, het gebruik van PBM's en de actuele ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving. In het praktijk gedeelte wordt er instructie gegeven hoe de installatie op te bouwen en te werken en wordt er een proefronde gereden.

De medewerkers zijn ingedeeld in een rooster voor beschikbaarheid. Daarin wordt prioriteit gegeven aan de inzet van de medewerkers in de gladheidbestrijding.

In het afgelopen strooiseizoen waren er geen knelpunten op het gebied van de ARBO.